

Trettonde internationella olympiaden i lingvistik

Blagoevgrad (Bulgarien), 20–24 juli 2015

Uppgifter för den individuella tävlingen

Skriv inte av uppgifterna. Lös varje uppgift på ett separat blad (eller flera blad). Ange på varje blad uppgiftens nummer, ditt platsnummer och ditt efternamn. Annars kan ditt arbete inte bedömas korrekt.

Dina svar måste vara välmotiverade. Om ditt svar saknar motivering, kommer du att få en låg poäng, även om svaret är helt korrekt.

Uppgift nr 1 (20 poäng). nahuatl:

$$\textit{mahtlactli-on-cē} \times \textit{mahtlactli} = \textit{mācuīl-pōhualli-om-mahtlactli} \quad (1)$$

$$\textit{cem-pōhualli} \times \textit{ōme} = \textit{ōm-pōhualli} \quad (2)$$

$$\textit{yē-pōhualli-on-chicōme} + \textit{mahtlactli-on-nāhui} = \textit{nāuh-pōhualli-on-cē} \quad (3)$$

$$\textit{mācuīlli} + \textit{ōme} = \textit{chicōme} \quad (4)$$

$$\textit{mahtlactli-om-ēyi} \times \textit{ēyi} = \textit{cem-pōhualli-on-caxtōlli-on-nāhui} \quad (5)$$

$$\textit{mācuīlli} \times \textit{ēyi} = \textit{caxtōlli} \quad (6)$$

arammba:

$$\textit{ngámbi} + \textit{ngámbi} = \textit{ngámbi} \times \textit{yànpa-ro} \quad (7)$$

$$\textit{ngámbi} + \textit{asàr} = \textit{tambaroy} \quad (8)$$

$$\textit{yànpa-ro tàxwo} + \textit{fete asàr tàxwo} = \textit{yànpa-ro fete} \quad (9)$$

$$\textit{yenówe} \times \textit{yenówe tàxwo} = \textit{fete yenówe tàxwo} \quad (10)$$

$$\textit{nimbo} \times \textit{fete} = \textit{tarumba} \quad (11)$$

$$\textit{nimbo} + \textit{yànpa-ro tàxwo} = \textit{yenówe tàxwo} \quad (12)$$

nahuatl:arammba:

$$\textit{yē-tzontli-on-nāuh-pōhualli-on-caxtōlli-on-cē} = \textit{ndamno} \quad (13)$$

$$\textit{cen-tzontli-on-cem-pōhualli-om-mahtlactli-om-ōme} = \textit{yànpa-ro tarumba} \quad (14)$$

$$\textit{cen-tzontli} = \textit{tarumba tambaroy fete asàr} \quad (15)$$

$$\textit{cen-xiquipilli} = \textit{weremeke tarumba nimbo yànpa-ro} \quad (16)$$

(a) Skriv likheterna (1–12) och talen (13–16) med siffror.

(b) Skriv ut på nahuatl-språket: 42; 494.

(c) Skriv ut på arammba-språket: 43; 569.

⚠ Klassisk nahuatl, ett språk i den uto-aztekiska familjen, var det aztekiska rikets språk.

Arammba-språket (kallas också serki, serkisetavi eller upper morehead) tillhör den syd-centrala papuaiska språkfamiljen. Det talas av cirka 970 människor i Papua Nya Guinea.

—Milena Veneva

Uppgift nr 2 (20 poäng). Här är några verbformer på beslenej-dialekten av kabardinska (underdialekt i byn Uljap i Adygeiska republiken) i transkription med latinska bokstäver och betoningen markerad samt deras översättningar till svenska:

defón	<i>att kunna sy</i>
g^wəš'əʔén	<i>att tala</i>
máde	<i>(han/hon) syr</i>
mášxe	<i>(han/hon) äter</i>
meçántχ^we	<i>(han/hon) glider</i>
meg^wəš'əʔéf	<i>(han/hon) kan tala</i>
mes	<i>(han/hon) brinner</i>
mebəbəpe	<i>(han/hon) flyger verkligen</i>
mešxápe	<i>(han/hon) äter verkligen</i>
mezeqáfe	<i>(han/hon) låtsas bita</i>
sən	<i>att brinna</i>
ʔəg^wərəg^wən	<i>att darra</i>

(a) Översätt till svenska:

zeqén, medéf, medáfe, səfən, meg^wəš'əʔe, mebób.

Här är ytterligare ett antal ord på beslenej-dialekten:

çántχ^weçəm	<i>(han/hon) glider inte</i>
çántχ^wet	<i>(han/hon) gled</i>
çentχ^wéft	<i>(han/hon) kunde glida</i>
dápet	<i>(han/hon) sydde verkligen</i>
défxeme	<i>om (de) kan sy</i>
çántχ^wexeme	<i>om (de) glider</i>
meʔəg^wərəg^wxə	<i>(de) darrar</i>
səfçəm	<i>(han/hon) kan inte brinna</i>
bəbme	<i>om (han/hon) flyger</i>
bəbxet	<i>(de) flög</i>
šxəme	<i>om (han/hon) äter</i>
ʔəg^wərəg^wçəm	<i>(han/hon) darrar inte</i>

(b) Översätt till svenska:

çentχ^wéfxəme, šxáfexəçəm, bəbçəft, šxet, ʔəg^wərəg^wəpəme.

(c) Översätt till beslenej-dialekten:

*(de) syr; (de) låtsas flyga; (han/hon) brann verkligen; (han/hon) kan inte äta;
om (de) talar; (de) biter.*

Ge akt på att markera de betonade stavelserna.

⚠ Kabardinska tillhör den abkhasiska-adygheiska gruppen av den nordkaukasiska språkfamiljen. Det talas i Ryska federationen (516 000 människor), liksom i Turkiet och andra länder i Mellanöstern.

ç, g^w, ç, š, š', ʔ, x, χ^w, ʒ, ʔ är konsonanter; ə är en vokal. Tecknet "˘" markerar betoning.

—Peter Arkadjev

Uppgift nr 3 (20 poäng). Soundex är en algorithm för att koda namn. Den utvecklades i USA 1918-1922 av Robert C. Russel och Margaret King Odell för att göra det enklare att hitta efternamn med snarlika uttal. Vid mitten av 1900-talet användes Soundex i stor utsträckning för att analysera resultatet av folkräkningarna i USA 1890-1920.

Nedan är ett exempel på ett kartotekskort med information från folkräkningen 1910. Du kan se Soundex-koden för *Wilson*, som är W425.

LOUISIANA			
HEAD OF FAMILY		E. D.	SHEET
W425 Wilson, Alce		118	17
COLOR	AGE	BIRTHPLACE	
B	42		
COUNTY	St. Landry		CITY
OTHER MEMBERS OF FAMILY			
NAME	RELATIONSHIP	AGE	BIRTHPLACE
Eugene	W	46	
Regina	D	15	
Walter	S	13	
Louisa	D	12	
Camila	D	7	
Conell	S	7	
Hudson	S	4	

FORM 10-636 (4-20-61)
1910 CENSUS INDEX - FAMILY

U.S. DEPARTMENT OF COMMERCE
BUREAU OF THE CENSUS

Källa: <https://familysearch.org/learn/wiki/en/Soundex>

Här följer ett antal efternamn, och de motsvarande Soundex-koderna i godtycklig ordning. Några tecken saknas:

<i>Allaway, Anderson, Ashcombe, Buckingham,</i>	S312, T□6□, □5□3, C42□, T520,
<i>Chapman, Colquhoun, Evans, Fairwright,</i>	L□42, A536, C155, □623, S356,
<i>Kingscott, Lewis, Littlejohns, Stanmore,</i>	□252, □152, □330, A251, A400, L2□0
<i>Stubbs, Tocher, Tonks, Whytehead</i>	

- Beskriv hur en Soundex-kod konstrueras, steg för steg.
- Passa ihop efternamnen med de motsvarande Soundex-koderna och fyll i de saknade tecknen.
- Generera Soundex-koder för dessa efternamn:

Ferguson, Fitzgerald, Hamnett, Keefe, Maxwell, Razey, Shaw, Upfield.

—Aleksandr Piperski

Uppgift nr 4 (20 poäng). Nedan ges meningar på wambaya-språket samt deras översättningar till svenska:

1. <i>Ngarlu nya.</i>	Du dansade.
2. <i>Gulugba ngu.</i>	Jag kommer att sova.
3. <i>Bardbi ga bungmanya.</i>	Gumman rymde.
4. <i>Ngunybulugi barrawunguji.</i>	Läkaren har ett hus.
5. <i>Ngajbi nginya.</i>	Jag såg dig.
6. <i>Dagumajba nguyu ngunybulugi.</i>	Hon kommer att slå läkaren.
7. <i>Alanga gu ngarlujba janjingunya.</i>	Flickan kommer att dansa med hunden.
8. <i>Ngajba gununyu.</i>	Han kommer att se dig.
9. <i>Ngirra nga gijilulu.</i>	Jag stal pengarna.
10. <i>Yagujba nyu barrawuwaji.</i>	Du kommer att överge honom utan ett hus.
11. <i>Daguma ngiyinga bungmanyani.</i>	Gumman slog mig.
12. <i>Bardbi ga darranggunguji.</i>	Han rymde med staven.
13. <i>Alayulu ngiya juwa.</i>	Hon hittade mannen.
14. <i>Juwani gina ngajbi gijilulungunya.</i>	Mannen såg henne med pengarna.
15. <i>Yagu gininga.</i>	Han övergav mig.
16. <i>Bungmaji gina ngajbi balamurruwaji.</i>	Han såg gubben utan ett spjut.
17. <i>Dirragba gu bungmaji.</i>	Gubben kommer att hoppa.

(a) Översätt till svenska:

18. *Alayulujba nguyunyu bungmanyani.*
19. *Yagu gininya.*
20. *Janji darranguwaji.*
21. *Ngirra nya alanga.*
22. *Daguma nyinga.*
23. *Dirragbi ga balamurrungunya.*

(b) Översätt till wambaya:

24. Du kommer att överge mig.
25. Läkaren sov.
26. Mannen kommer att rymma med pengarna.
27. Han kommer att stjäla hunden.
28. Flickan såg dig.

⚠ Wambaya-språket tillhör de västliga barklyspråken. Det talas av cirka 50 människor i Nordterritoriet i Australien.

—Ksenia Gilyarova

Uppgift nr 5 (20 poäng). Här ges 25 halvrader av poesi på somali skrivna på ett versmått som kallas masafó:

1. ogaadeen ha ii dirin	14. daliilkii ku siiyaye
2. duul haad amxaaraa	15. miyaad iigu duurxuli
3. kaa dooni maayee	16. dorraad adigu kama dhigin
4. amba waa ku daba geli	17. ma deldelin raggoodii
5. dakanka iyo qaankee	18. deelqaadkan aad tiri
6. anaa been dabaadee	19. diigaanyo ciidana
7. galbeed uga dareershaan	20. wax ma kala dillaallaa
8. dalkaad adigu joogtiyo	21. duunyada ka qaadoo
9. dar alliyo heshiis iyo	22. diinkiyo dugaaggiyo
10. mase waa dayoobeen	23. dildillaaca waaberi
11. dacalkaaga kuma shuban	24. dibnahaaga kama qiran
12. miyaan duudsiyaayaa	25. hobyó wixii ka soo degey
13. doodaye maxaad oran	

För att hjälpa dig att förstå masafos struktur kommer här 10 halvrader som har konstruerats från faktiska halvrader på masafó genom att ord slumpmässigt har flyttats runt inom en halvrad. Några av dem kan följa versmåttets regler, men flertalet gör det inte:

26. u anigaa lehe diin	31. kuu miyuu tari wax dafir
27. waad nimankaad ma diidi	32. kuu daalasaayee nin
28. qoran daftarkaaga kuma	33. shareecada dikrigiyo
29. fuushaan kaama dusha	34. dumarkii furayaan ma
30. helo dabacayuun kulaan	35. ogaadee diyaar kuu

(a) Beskriv strukturen hos en halvrad på masafó.

(b) Här är ytterligare 10 halvrader på masafó. Fem är autentiska, och fem har åstadkomits genom slumpmässig omkastning. Vilka är autentiska och vilka är slumpmässigt konstruerade?

36. war ismaaciil daarood	41. digaxaarka mariyoo
37. dir miyaad wadaagtaan	42. ciid iyo doolo diraac
38. labadaad ka duudiye	43. nooma keeneen darka
39. ka jannadaad daahiye	44. kala deyaayaa miyaan
40. adiga iyo deriskaa	45. wuxuun kaa danqaabaan

—Aleksandr Piperski

Redaktörer: Bozjidar Bozjanov (chefredaktör), Qitong Cao, Ivan Derzhanski (teknisk redaktör), Hugh Dobbs, Dmitrij Gerasimov, Ksenia Gilyarova, Stanislav Gurevitj, Gabrijela Hladnik, Boris Iomdin, Bruno L'Astorina, Jae Kyu Lee, Elitsa Milanova, Miina Norvik, Aleksejs Peguševs, Aleksandr Piperski, Maria Rubinstein, Daniel Rucki, Estere Šeinkmane, Artūrs Semeņuks, Pavel Sofroniev, Milena Veneva.

Svensk text: Erland Sommarskog.

Lycka till!